

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 6734 | 1949 он, апрелин 1, пятница | Сэн 20 муң.

УДХА ТҮГЭС, УРАН ХАЙХАН НОМУУДЫЕ ОЛООР ХЭБЛЭН ГАРГАЯ

Социализмын ороной үхбүүд Сталинска халуун анхаралаар хүрээлэгдэж ашаар, элүүр шамбай ба мүн түгээдэр хүнүүд болон хүмүүжээ. Эдэнэй йураха ба халуун хамаг эрхэбайдал хангагдхай.

Советскэ үхбүүд эдир багаана элдэб һонин номуудые уншан, оюун бололоо болбосоруулжа мэддэг. Тинмэһээ, үхбүүдэй уншаан номуудые удхаар баян, уран хайханаар зохоон хэблэхэ хэрэгтэ багшад ба правительствын зүгһөө онгоцо эх анхрал табина. Жэшээлхэд, бүгдэй 20 жэлэй туршада Союзто Союз дотор 30.000 шахуу үхбүүдэй 70-аад миллион экзemplар номууд үхбүүдтэ зориулагдан гаргалдан байна. Тэрэ тоодо манай республикадашье хэдэ хэдэн номууд хэблэннээ оршуулагдажа ба Бурят-монгол хэлэн дээрэ зохоогдон хэблэгдэһэн байгаа. Нютагай номууд сооһоо Хоца Намсараевай, Бавасан Абидуевай зориолууд үхбүүдые илангаяа эхээр оршуулдаг.

Гэхэ зуура, бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдхан тинмэ номууд үхбүүдтэ. Тинмэ—тинтэрээ һүүлэй үхбүүдэй номууд зохоогдон зохоого, гаргагдахаашье болишон-той. Ушар юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл тус хүдэлмэһе эмхидхэхын орондо, харин үхбүүдэй зохоолошод хэзээ, юу үгэшэ үгэжэ, өөрөө бүтэхэдэ—найдан, мөөв хараад буудаж байха юм. 1944—1945 онуудта Х. Намсараевэй «Абын ангууша хүбүүдэй», «Дүүдэй баатар» гэжэ номууд гараһан хойшо олдсо шэнэ, оригинальна нэгшье зохоол хэблэгдэггүй. Тэрэ үхбүүд оролдоо оршуулжа ба хэблэхэ хүдэлмэри үншээгүй мартгалдахай. ВЛКСМ-эй Обком, Минпрос, уранзохоолшодой Союз гэхэ

Усгэлдэр мартын 29-дэ Кремлевско Ордоной Эхэ зал соо Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Залушуулай Союзай XI съезд нээгдэбэ.

Ордоной зал соо бүхы союзна республикануудай түлөөлгөшэд, манай Эхэ ороной залуу патриотууд сугларһан байна. Делегадууд дунда Донбассай залуу горнягууд, Горький городской машина бүтээгшэд, Уралай металлургууд, Бакугай нефтянигууд, Узбекистанай хлопок уруулагууд, Сибириин ба Уралай колхознигууд, залуу советскэ интеллигенциин түлөөлгөшэд бии байха юм.

Удшын 5 час болобо. ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Н. А. Михайлов съезд нээхэ дээрэ ингэжэ хэлэв:

— Нүхэдүүд! Манай ороной хамаг бүхы зүгүүдтээ советскэ залуушуулай эрхим түлөөлгөшэд съезд дээрэ эрээд байна. Социалистическэ Эсэгэ ороной хүбүүд басагад болбол Эхэ ороноо, большевистскэ партине, Лениний хэрэгтүүдые агууехэ /үргэлжүүлэгшэ, коммунизмын вождь, хүндэтэ нүхэр Сталинне гүнзэгүүгөөр хүндэлхэ, тэрэндэ инаг дуратай ба үнэн шүтэнги байһан мэдэрлэтэйгээр эндэ Кремльдэ эрхэн байна.

Делегадууд ба айшад хүл дээрэ бодожо, нүхэр Сталинэй хүндэлдэ үни удаан нэрвемэ овайн хэнэ. «Агууехэ Сталинда — Урай», «Нүхэр Сталинда — алдар соло!» гэжэ нүхэр Сталинэй хүндэлдэ баяр хүргэһэн хашхаралдаанууд хаа-хаанагүй эздэлнэ.

Нүхэр Михайлов болбол манай съезд хадаа комсомолой суглуулан байлгн эхэ дүй дүршэлье хамтадаха, дутуу дунда зүйлнүүдые большевистскэ хурса шүүмжэлэлээр элрүүлхэ, манай орондо коммунистическэ общество байгуулын түлөө бүтэдэ арадай түмэлдэ Лениско-Сталинска Комсомолой саашаада хабаадалсаха программынанаашалха гэгээн зорилготой юм гэнэ.

Нүхэр Михайлов болбол алдартай хайхан советскэ Эхэ ороной, Ленискэ Комсомол, Ленин—Сталинэй парти, коммунизмын агууехэ вождь, советскэ залуушуулай эсээн мэргэн багша, эрхим хани ба инаг нүхэр Сталин мандаха болтогой!—гээд өөрингөө үгэ дүүргэнэ.

Зал дотор нэрвемэ алыгаташлалган дахад болоно. Съездын делегадууд агууехэ Сталин, большевистскэ партиин Центральна Комитет мандаха болтогой гэжэ хашхаралдана.

ВЛКСМ-эй МК ба МКГ-гэй секретарь нүхэр Н. П. Красавченкин дурдхалээр 45 хүн составтай президиумын нэгэн дугаар йунгаба. Съездын Президиумдэ: ВКП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь нүхэр М. А. Суллов, П. К. Пономаренко болон Г. М. Попов, нүхэр М. Ф. Шкирятов, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Н. А. Михайлов, В. Н. Иванов, А. Н. Шеленин, А. В. Харламов, Т. И. Ершова, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй пропаганда ба агитацион таһагые даагша Д. Т. Шенилов, ВСЦПС-эй түрүүлгөшэ В. В. Кузнецов, МВО-гэй агаарай-сэрэгэй хүснүүдые командалагша В. И. Сталин, Советскэ Союзай гурба дахин геройнууд И. Н. Кожедуб, А. И. Покрышкин, Туркменскэ ССР-эй «Коммунист» колхозой звеневод Социалистическэ Ажалай Герой А. Бегичева, Челябинска трубопрокатнай заводой инженер-технолог Л. М. Козлова, СССР-эй Наукануудай Академиин Киргизскэ филиалай научна сотрудиак В. Керимджанова, Латвийн ЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь В. К. Круминьш, Сталинска областин Ждановой нэрэмжэтэ шахтын зойбоник А. А. Кривонощин ба бусад йунгагдаа.

Съезд болбол Хүндэтэ Президиумдэ нүхэр И. В. Сталин түрүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро үни удаан замхашагүй нэрвемэ алыгаташлалгаар йунгаба.

Делегадууд болон айшадууд хадаа советскэ арадай агууехэ вождь ба багша, советскэ залуушуулай эрхим хани нүхэр Сталинда халуунаар дурладаг байһанаа нэрвемэ алыгаташлалгануудаар элрхэйлэн мэдүүлжэ, бүгдээрөө хүл дээрээ болоно. Нүхэр Сталинэй хүндэлдэ амаршалга хүргэһэн хашхаралдаанууд энэ зал соо дахад ханхинал эздэлнэ.

Дам саашаа съезд болбол 11 хүн составтай Секретариадые, 21 хүн составтай Редакционно

комиссине болон 25 хүн составтай Мандатна комиссине йунгаба.

Удаа тээнэ съезд болбол доро дурсагдаһан зүблэхэ зүйлнүүдые нэгэн дугаар баталан абаба:

- 1) ВЛКСМ-эй ЦК-гэй тоосоото элдхэл;
- 2) Центральна шалгалтын комиссин тоосоото элдхэл;
- 3) йуруулинуудта комсомолой хэхэ хүдэлмэри тухай;
- 4) ВЛКСМ-эй Уставта оруулагдаха хубилалтанууд;
- 5) ВЛКСМ-эй Центральна Комитетэй йунгалтанууд;
- 6) Центральна шалгалтын комиссин йунгалтанууд.

Түрүүлгөшээр йууван ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Иванов болбол зүблэхэ зүйлнүүдэй нэгэдэй асуудал тушаа ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Н. А. Михайловта үгэ үгэбэ.

ВЛКСМ-эй XI съезд болбол социалистическэ обществын байгуулалты дүүргэхэ ба социализмаа коммунизмда шата дамжажа шэлжэн орохо ябадалтай холбогдоһон зорилгонуудые Ленин — Сталинэй партиин ударилалга доро советскэ арад зоний амжалтатайгаар шиндхэжэ байһан алдартай хайхан сагта сугларба гэжэ нүхэр Михайлов хэлэнэ. ВЛКСМ-эй X съездэ хойшо үнгрэнэн хугасаа хадаа бүхы дэлхэй дээрэ түүхэтэ удхатай соьитинуудаар дүрэн байһынь элдхэлхэ тэмдэглэнэ. Энэ хадаа гениальна вождь ба багша нүхэр Сталинэй эсээн мэргэн хүтэлбэри доро советскэ арадай туйлаан социализмын тайхамшагта илалтануудай үе мүн байна. (Нэрвемэ алыгаташлалган). Үнгрэнэн үеын гол ехэ событын гэхэдэ, фашистскэ Германия эсэргүүтэн Советскэ Союзай хэһэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн болоно. Гитлеровскэ Германиян үгдхэһэн энэ дайн болбол советскэ арад зоний түгээс илалтар дүрээбэ. Советскэ олонитын байгуулалта гэгшэ обществые эмхидхэлгын эрхим формо мүн байһынь, советскэ социалистическэ гүрэн гэгшэ эбдэршүгэй бата бэхи байһынь манай илалта гэгшэлэн харуулаа. Большевистскэ парти, Ленин ба Сталин тэрэниие гэгэе тинмээр байгуулан байна шуу. (Нэрвемэ алыгаташлалган). Советскэ арад зоний хамаг бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагшан—хэзээдэ мүнхэ Лениний хэрэгтүүдые үнэн сэхээр үргэлжүүлэгшэ, манай түрэл эсэгэ, агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталин мүн болоно. (Нэрвемэ алыгаташлалган). Нүхэр Сталинэй барагдашагүй ехэ зориг шадалай ба гүн ехэ эсээн мэргэн ухаанай ашаар бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн хадаа фашистскэ боогошолгын аюулаа гараһан байна. Нүхэр Сталин хадаа уласхоорондын революциноно хүдэлмэһэй олонитэдэ тоогдоһон гениальна вождь мүн. Нүхэр Сталинэй советскэ арад зоние толгойлжо байгааһан бидэнэй агууехэ зол жаргал мүн. (Нэрвемэ алыгаташлалган).

Ленин — Сталинэй байгуулан ба хүмүүжүүлэн комсомол хадаа хамаг бүхы юумэдэ ба хэзээ бүхэндэ коммунистическэ партиин хойноһоо хэлбэршээгүйгөөр дахажа ябадаг, коммунизмын агууехэ хэрэгтэй мандахын түлөө ямаршы бэрхшээлнүүдые дабажа гарахаар, ямаршы зорилгонуудые дүүргэхээр хэзээдэ бэлэн байдаг партиин дайшалхы резерв ба үнэн туһалгашань холдоло байгаа ба байһынь. (Үни удаан алыгаташлалган).

Нүхэр Михайлов болбол комсомолууд гэгшэ социализм байгуулха хэрэгтэ бии бүхы хүсээ үгдэн юм гэжэ заагаад, үнгрэнэн жэлнүүдтэ комсомолой ябага гараһан алдартай хайхан замые тодорхойлон хэлэнэ. Гэгшэ, уласхоорондын оршом байдал улам ороо бэрхэ боложо, фашистскэ агресорнууд дэлхэйн хоёрдох дайнны хүжэрөөһөн байгаа. Партиин, нүхэр Сталинэй уралаар бүхы комсомол ба залуушуул барандаа бүхы арад зонийгоо хамта социалистическэ Эсэгэ ороноо аршал хамгаалжа бодожо, немецко-фашистскэ булмтаргалтада болон японско империалистуудта эсэргүүтэн тэмсэжэ, түүхэдэ яһала олон гөрчицка хуудһануудые бэшэһэн байгаа. Энэ тэмсэл соогуудай олон мянгаад геройнууд хатууужан ба хүмүүжэһэн байна, тэдэнэй алдар нэрнүүдны бүхы орон дотор мэдэгдэхэ болонхой. Элдхэлхэ болбол Москва, Ленинград,

Сталинград, Севастополь, Одесса мэтын герой-городуудай комсомолууд ба залуушуул тухай хэлэнэ. Тэндэхи залуу патриотууд партиин организационуудай хүтэлбэри доро ажаллажа ба дайлагдажа байхадаа, дайсаанда эсэргүүтэмсэлдэ гайхамшагта хатуу зориг ба баатаршалга гаргаа һэн. Фронтдо ошоһон эсэгэнүүдэ ба ахануудта халажа, сьаогууд ба агрегадуудта олон зуугаа мянган хүбүүд ба басагад жагсаагдһанэр дайсаана дараха илалтын түлөө, үсэд нэтрүүгээр ба хатуу зоригтойгоор ажаллаа бэйлэй.

— Советскэ залуушуул, комсомол болбол манай Эхэ ороние фашистскэ муухай зорилгундаа аршалжа абанаһынь түлөө, манай ороной залуу үеын хүнүүдые бооголшоолгодо ба худалтада орохо аюулаа аршалжа абанаһынь түлөө агууехэ вождь, эсээн мэргэн багша ба залуушуулай хани нүхэр Сталинда халуун баясхан хүргэнэ. Бүхы советскэ залуушуулай үмэнэйөө съезд болбол хэзээ бүхэндэ ба хамаг бүхы юумэдэ ленинизмдэ үнэн шүтэнги, хэзээ бүхэндэ ба хамаг бүхы юумэдэ Ленин — Сталинэй партиин хойноһоо дахажа ябахад гэжэ нүхэр Сталинда тангаригаа үгэнэ. (Нэрвемэ алыгаташлалган).

Нүхэр Михайлов болбол дайнай хүтэлбэри Сталинска табанжэл тухай хэлэнэ. Энэ табанжэлэй үедэ Комсомол ба залуушуул социалистическэ байгуулалтада шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө бүхы советскэ арад зонийгоо хамта үсэхэ хэшээлтэйгээр ба шэнэ зонийгоор тэмсэжэ байна. Элдхэлхэ болбол манай промышленность, хүдөө ажархы болон культурада шэнэ шэнэ эхэһэн дэбжэлтэ боложо байһан тухай, ажалшадай материална ба культурина байдалай улам хайжаржа байһан тухай хэлэнэ. Манай үеын хүнүүд коммунизм байгуулжа байна, манай үеын хүнүүд коммунизм тогтоод байхада ажабууха юм гэжэ эндэ сугларһан бүхы хүнүүдэй нэрвемэ алыгаташлалга доро мэдүүлбэ.

Манай ороной залуушуул болбол энэ съездые шэнэ шэнэ амжалтануудаар тэмдэглэһэн байна гэбэл: съездын хүндэлдэ 2 миллион залуу хүдэлмэришэд квартальна үйлдэриин даалгбаринуудые болзорхоонь түрүн дүүргэбэ. 100 мянга гаран хүнүүд табанжэлэй нормонуудые дүүргэһэн байха юм.

Ингэжэ хэлэхэдэ, делегадууд ба айшад үни удаан алыгаташлалгаар утгана. Элдхэлхэ болбол эдэ жэлнүүдтэ өөдөө дэбжэһэн үйлдэриин новаторнууд тухай хануулан, дайнай хүтэлбэри социалистическэ байгуулалтын хэрэгтэ өөһдэһэнгөө ажалай хубитые оруулжа байһан олон хүнүүд нэрлэнэ.

Нүхэр Михайлов болбол Ленискэ Комсомолой зорилго хадаа социалистическэ мурьсөөе беруи үргэнээр дэлгэрүүлхэ, залуушуулай творческо үсэхэл хэшээлнүүдые олон янзаар гаргахадань тэрэниие тон дуратайгаар дэмжэхэ ябадалнууд болоно гэжэ заагаад, мүн тэрэнтэй хамта, хүдэлмэришэн залуушуулай үйлдэриин-техническэ бурласалые хайжаруула хушала байһыние тэмдэглэнэ. Дам саашаа элдхэлхэ болбол түсэбөө гадуур мүнгэ хурлан нөөхын түлөө, гүрэнэй алмхан эөөрине гамнахын түлөө, алмхан арбалхын түлөө тэмсэлдэ комсомольско организационуудай дүүргэхэ үүргые тэмдэглэдэ, СССР-эй республиканууд, хизараанууд болон областинуудай дүй дүршэлнүүдтээ абтаһан тодорхой жэшээнүүдые харуулаа.

Комсомол хадаа ажал хэрэг бүхэндэ өөрингөө үсэхэл хэшээл гаргада ударна бригада байха еһотой гэгээн Лениней заабарине хануулаад, арадай ажахын элдэб олон халбаринуудта бодото туһаламжа зүүлхын тулаа, залуушуулай үсэхэл хэшээл ба творческо хүснүүдые элсүүлэн тулдхаха гэшэ дайнай үлүүлэй үедэ бидэнэй бөлүүдхэ тон хушала зорилгонуудай нэгэн болон гэжэ комсомол тоолодог байһан юм гэжэ элдхэлхэ тэмдэглэнэ. Дайнай үлүүлэрхи табанжэлэй түсэбүүдые дүүргэхын түлөө, продукциин шарные хайжаруулын түлөө тэмсэлдэ Москвагай, Ленинградгай, Украинны, Сталинградгай ба Советскэ Союзай бусад городууд болон республикануудай комсомолууд яһала олон хайн жэшээнүүдые харуулаа.

Нүхэр Михайлов болбол комсомол гэгшэ ремесленнэ, железнодоржон уличиннуудай болон ФЗО-гэй йуруулинуудай хэрэгтүүдэй түлөө нилээд эхэһэн харюусалгатай байха юм гэжэ тэмдэглэдэ, залуушуулай үйлдэриин-техническэ бурласалай талаар комсомолой зорилгонууд тухай тогтожо хэлэнэ.

Большевистскэ парти ба советскэ правительство хадаа ажаллан зоний, тэдэнэй тоодо залуушуулайшые материална тэнгилэн байдаг хайжаруула тухай саг үргэлжэ оролдоно гэжэ элдхэлхэ тэмдэглэнэ.

Удхаар зохоон хэблэхэ хэрэгтэ багшад ба правительствын зүгһөө онгоцо эх анхрал табина. Жэшээлхэд, бүгдэй 20 жэлэй туршада Союзто Союз дотор 30.000 шахуу үхбүүдэй 70-аад миллион экзemplар номууд үхбүүдтэ зориулагдан гаргалдан байна. Тэрэ тоодо манай республикадашье хэдэ хэдэн номууд хэблэннээ оршуулагдажа ба Бурят-монгол хэлэн дээрэ зохоогдон хэблэгдэһэн байгаа. Нютагай номууд сооһоо Хоца Намсараевай, Бавасан Абидуевай зориолууд үхбүүдые илангаяа эхээр оршуулдаг.

Гэхэ зуура, бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдхан тинмэ номууд үхбүүдтэ. Тинмэ—тинтэрээ һүүлэй үхбүүдэй номууд зохоогдон зохоого, гаргагдахаашье болишон-той. Ушар юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл тус хүдэлмэһе эмхидхэхын орондо, харин үхбүүдэй зохоолошод хэзээ, юу үгэшэ үгэжэ, өөрөө бүтэхэдэ—найдан, мөөв хараад буудаж байха юм. 1944—1945 онуудта Х. Намсараевэй «Абын ангууша хүбүүдэй», «Дүүдэй баатар» гэжэ номууд гараһан хойшо олдсо шэнэ, оригинальна нэгшье зохоол хэблэгдэггүй. Тэрэ үхбүүд оролдоо оршуулжа ба хэблэхэ хүдэлмэри үншээгүй мартгалдахай. ВЛКСМ-эй Обком, Минпрос, уранзохоолшодой Союз гэхэ

Удхаар зохоон хэблэхэ хэрэгтэ багшад ба правительствын зүгһөө онгоцо эх анхрал табина. Жэшээлхэд, бүгдэй 20 жэлэй туршада Союзто Союз дотор 30.000 шахуу үхбүүдэй 70-аад миллион экзemplар номууд үхбүүдтэ зориулагдан гаргалдан байна. Тэрэ тоодо манай республикадашье хэдэ хэдэн номууд хэблэннээ оршуулагдажа ба Бурят-монгол хэлэн дээрэ зохоогдон хэблэгдэһэн байгаа. Нютагай номууд сооһоо Хоца Намсараевай, Бавасан Абидуевай зориолууд үхбүүдые илангаяа эхээр оршуулдаг.

Гэхэ зуура, бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдхан тинмэ номууд үхбүүдтэ. Тинмэ—тинтэрээ һүүлэй үхбүүдэй номууд зохоогдон зохоого, гаргагдахаашье болишон-той. Ушар юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл тус хүдэлмэһе эмхидхэхын орондо, харин үхбүүдэй зохоолошод хэзээ, юу үгэшэ үгэжэ, өөрөө бүтэхэдэ—найдан, мөөв хараад буудаж байха юм. 1944—1945 онуудта Х. Намсараевэй «Абын ангууша хүбүүдэй», «Дүүдэй баатар» гэжэ номууд гараһан хойшо олдсо шэнэ, оригинальна нэгшье зохоол хэблэгдэггүй. Тэрэ үхбүүд оролдоо оршуулжа ба хэблэхэ хүдэлмэри үншээгүй мартгалдахай. ВЛКСМ-эй Обком, Минпрос, уранзохоолшодой Союз гэхэ

Удхаар зохоон хэблэхэ хэрэгтэ багшад ба правительствын зүгһөө онгоцо эх анхрал табина. Жэшээлхэд, бүгдэй 20 жэлэй туршада Союзто Союз дотор 30.000 шахуу үхбүүдэй 70-аад миллион экзemplар номууд үхбүүдтэ зориулагдан гаргалдан байна. Тэрэ тоодо манай республикадашье хэдэ хэдэн номууд хэблэннээ оршуулагдажа ба Бурят-монгол хэлэн дээрэ зохоогдон хэблэгдэһэн байгаа. Нютагай номууд сооһоо Хоца Намсараевай, Бавасан Абидуевай зориолууд үхбүүдые илангаяа эхээр оршуулдаг.

Гэхэ зуура, бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдхан тинмэ номууд үхбүүдтэ. Тинмэ—тинтэрээ һүүлэй үхбүүдэй номууд зохоогдон зохоого, гаргагдахаашье болишон-той. Ушар юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл тус хүдэлмэһе эмхидхэхын орондо, харин үхбүүдэй зохоолошод хэзээ, юу үгэшэ үгэжэ, өөрөө бүтэхэдэ—найдан, мөөв хараад буудаж байха юм. 1944—1945 онуудта Х. Намсараевэй «Абын ангууша хүбүүдэй», «Дүүдэй баатар» гэжэ номууд гараһан хойшо олдсо шэнэ, оригинальна нэгшье зохоол хэблэгдэггүй. Тэрэ үхбүүд оролдоо оршуулжа ба хэблэхэ хүдэлмэри үншээгүй мартгалдахай. ВЛКСМ-эй Обком, Минпрос, уранзохоолшодой Союз гэхэ

Удхаар зохоон хэблэхэ хэрэгтэ багшад ба правительствын зүгһөө онгоцо эх анхрал табина. Жэшээлхэд, бүгдэй 20 жэлэй туршада Союзто Союз дотор 30.000 шахуу үхбүүдэй 70-аад миллион экзemplар номууд үхбүүдтэ зориулагдан гаргалдан байна. Тэрэ тоодо манай республикадашье хэдэ хэдэн номууд хэблэннээ оршуулагдажа ба Бурят-монгол хэлэн дээрэ зохоогдон хэблэгдэһэн байгаа. Нютагай номууд сооһоо Хоца Намсараевай, Бавасан Абидуевай зориолууд үхбүүдые илангаяа эхээр оршуулдаг.

Гэхэ зуура, бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдхан тинмэ номууд үхбүүдтэ. Тинмэ—тинтэрээ һүүлэй үхбүүдэй номууд зохоогдон зохоого, гаргагдахаашье болишон-той. Ушар юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл тус хүдэлмэһе эмхидхэхын орондо, харин үхбүүдэй зохоолошод хэзээ, юу үгэшэ үгэжэ, өөрөө бүтэхэдэ—найдан, мөөв хараад буудаж байха юм. 1944—1945 онуудта Х. Намсараевэй «Абын ангууша хүбүүдэй», «Дүүдэй баатар» гэжэ номууд гараһан хойшо олдсо шэнэ, оригинальна нэгшье зохоол хэблэгдэггүй. Тэрэ үхбүүд оролдоо оршуулжа ба хэблэхэ хүдэлмэри үншээгүй мартгалдахай. ВЛКСМ-эй Обком, Минпрос, уранзохоолшодой Союз гэхэ

Удхаар зохоон хэблэхэ хэрэгтэ багшад ба правительствын зүгһөө онгоцо эх анхрал табина. Жэшээлхэд, бүгдэй 20 жэлэй туршада Союзто Союз дотор 30.000 шахуу үхбүүдэй 70-аад миллион экзemplар номууд үхбүүдтэ зориулагдан гаргалдан байна. Тэрэ тоодо манай республикадашье хэдэ хэдэн номууд хэблэннээ оршуулагдажа ба Бурят-монгол хэлэн дээрэ зохоогдон хэблэгдэһэн байгаа. Нютагай номууд сооһоо Хоца Намсараевай, Бавасан Абидуевай зориолууд үхбүүдые илангаяа эхээр оршуулдаг.

Гэхэ зуура, бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдхан тинмэ номууд үхбүүдтэ. Тинмэ—тинтэрээ һүүлэй үхбүүдэй номууд зохоогдон зохоого, гаргагдахаашье болишон-той. Ушар юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл тус хүдэлмэһе эмхидхэхын орондо, харин үхбүүдэй зохоолошод хэзээ, юу үгэшэ үгэжэ, өөрөө бүтэхэдэ—найдан, мөөв хараад буудаж байха юм. 1944—1945 онуудта Х. Намсараевэй «Абын ангууша хүбүүдэй», «Дүүдэй баатар» гэжэ номууд гараһан хойшо олдсо шэнэ, оригинальна нэгшье зохоол хэблэгдэггүй. Тэрэ үхбүүд оролдоо оршуулжа ба хэблэхэ хүдэлмэри үншээгүй мартгалдахай. ВЛКСМ-эй Обком, Минпрос, уранзохоолшодой Союз гэхэ

СССР-эй Министруудэй Советһээ

Ороной элитэ ехэ эрдэмтэ-микробиолог, хүндэтэ академик, СССР-эй медицинскэ наукануудай Академиин үнэнтэ гэгшүүн Николай Федорович Гамалеин энэ оной мартын 29-дэ 91-дэхи һаһандаа нүгшэһэн тухай СССР-эй Министруудэй Совет гүнзэгы шаналалтайгаар мэдээсэһэнэ.

Удхаар зохоон хэблэхэ хэрэгтэ багшад ба правительствын зүгһөө онгоцо эх анхрал табина. Жэшээлхэд, бүгдэй 20 жэлэй туршада Союзто Союз дотор 30.000 шахуу үхбүүдэй 70-аад миллион экзemplар номууд үхбүүдтэ зориулагдан гаргалдан байна. Тэрэ тоодо манай республикадашье хэдэ хэдэн номууд хэблэннээ оршуулагдажа ба Бурят-монгол хэлэн дээрэ зохоогдон хэблэгдэһэн байгаа. Нютагай номууд сооһоо Хоца Намсараевай, Бавасан Абидуевай зориолууд үхбүүдые илангаяа эхээр оршуулдаг.

Гэхэ зуура, бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдхан тинмэ номууд үхбүүдтэ. Тинмэ—тинтэрээ һүүлэй үхбүүдэй номууд зохоогдон зохоого, гаргагдахаашье болишон-той. Ушар юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл тус хүдэлмэһе эмхидхэхын орондо, харин үхбүүдэй зохоолошод хэзээ, юу үгэшэ үгэжэ, өөрөө бүтэхэдэ—найдан, мөөв хараад буудаж байха юм. 1944—1945 онуудта Х. Намсараевэй «Абын ангууша хүбүүдэй», «Дүүдэй баатар» гэжэ номууд гараһан хойшо олдсо шэнэ, оригинальна нэгшье зохоол хэблэгдэггүй. Тэрэ үхбүүд оролдоо оршуулжа ба хэблэхэ хүдэлмэри үншээгүй мартгалдахай. ВЛКСМ-эй Обком, Минпрос, уранзохоолшодой Союз гэхэ

Удхаар зохоон хэблэхэ хэрэгтэ багшад ба правительствын зүгһөө онгоцо эх анхрал табина. Жэшээлхэд, бүгдэй 20 жэлэй туршада Союзто Союз дотор 30.000 шахуу үхбүүдэй 70-аад миллион экзemplар номууд үхбүүдтэ зориулагдан гаргалдан байна. Тэрэ тоодо манай республикадашье хэдэ хэдэн номууд хэблэннээ оршуулагдажа ба Бурят-монгол хэлэн дээрэ зохоогдон хэблэгдэһэн байгаа. Нютагай номууд сооһоо Хоца Намсараевай, Бавасан Абидуевай зориолууд үхбүүдые илангаяа эхээр оршуулдаг.

Гэхэ зуура, бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдхан тинмэ номууд үхбүүдтэ. Тинмэ—тинтэрээ һүүлэй үхбүүдэй номууд зохоогдон зохоого, гаргагдахаашье болишон-той. Ушар юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл тус хүдэлмэһе эмхидхэхын орондо, харин үхбүүдэй зохоолошод хэзээ, юу үгэшэ үгэжэ, өөрөө бүтэхэдэ—найдан, мөөв хараад буудаж байха юм. 1944—1945 онуудта Х. Намсараевэй «Абын ангууша хүбүүдэй», «Дүүдэй баатар» гэжэ номууд гараһан хойшо олдсо шэнэ, оригинальна нэгшье зохоол хэблэгдэггүй. Тэрэ үхбүүд оролдоо оршуулжа ба хэблэхэ хүдэлмэри үншээгүй мартгалдахай. ВЛКСМ-эй Обком, Минпрос, уранзохоолшодой Союз гэхэ

Удхаар зохоон хэблэхэ хэрэгтэ багшад ба правительствын зүгһөө онгоцо эх анхрал табина. Жэшээлхэд, бүгдэй 20 жэлэй туршада Союзто Союз дотор 30.000 шахуу үхбүүдэй 70-аад миллион экзemplар номууд үхбүүдтэ зориулагдан гаргалдан байна. Тэрэ тоодо манай республикадашье хэдэ хэдэн номууд хэблэннээ оршуулагдажа ба Бурят-монгол хэлэн дээрэ зохоогдон хэблэгдэһэн байгаа. Нютагай номууд сооһоо Хоца Намсараевай, Бавасан Абидуевай зориолууд үхбүүдые илангаяа эхээр оршуулдаг.

Гэхэ зуура, бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдхан тинмэ номууд үхбүүдтэ. Тинмэ—тинтэрээ һүүлэй үхбүүдэй номууд зохоогдон зохоого, гаргагдахаашье болишон-той. Ушар юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл тус хүдэлмэһе эмхидхэхын орондо, харин үхбүүдэй зохоолошод хэзээ, юу үгэшэ үгэжэ, өөрөө бүтэхэдэ—найдан, мөөв хараад буудаж байха юм. 1944—1945 онуудта Х. Намсараевэй «Абын ангууша хүбүүдэй», «Дүүдэй баатар» гэжэ номууд гараһан хойшо олдсо шэнэ, оригинальна нэгшье зохоол хэблэгдэггүй. Тэрэ үхбүүд оролдоо оршуулжа ба хэблэхэ хүдэлмэри үншээгүй мартгалдахай. ВЛКСМ-эй Обком, Минпрос, уранзохоолшодой Союз гэхэ

Удхаар зохоон хэблэхэ хэрэгтэ багшад ба правительствын зүгһөө онгоцо эх анхрал табина. Жэшээлхэд, бүгдэй 20 жэлэй туршада Союзто Союз дотор 30.000 шахуу үхбүүдэй 70-аад миллион экзemplар номууд үхбүүдтэ зориулагдан гаргалдан байна. Тэрэ тоодо манай республикадашье хэдэ хэдэн номууд хэблэннээ оршуулагдажа ба Бурят-монгол хэлэн дээрэ зохоогдон хэблэгдэһэн байгаа. Нютагай номууд сооһоо Хоца Намсараевай, Бавасан Абидуевай зориолууд үхбүүдые илангаяа эхээр оршуулдаг.

Гэхэ зуура, бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдхан тинмэ номууд үхбүүдтэ. Тинмэ—тинтэрээ һүүлэй үхбүүдэй номууд зохоогдон зохоого, гаргагдахаашье болишон-той. Ушар юуб гэхэдэ, Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл тус хүдэлмэһе эмхидхэхын орондо, харин үхбүүдэй зохоолошод хэзээ, юу үгэшэ үгэжэ, өөрөө бүтэхэдэ—найдан, мөөв хараад буудаж байха юм. 1944—1945 онуудта Х. Намсараевэй «Абын ангууша хүбүүдэй», «Дүүдэй баатар» гэжэ номууд гараһан хойшо олдсо шэнэ, оригинальна нэгшье зохоол хэблэгдэггүй. Тэрэ үхбүүд оролдоо оршуулжа ба хэблэхэ хүдэлмэри үншээгүй мартгалдахай. ВЛКСМ-эй Обком, Минпрос, уранзохоолшодой Союз гэхэ

ВКП(б)-гэй Обкомой пропаганда ба агитацион таһагта

Алдуунуудаа дабтахгүй

Баяхан болож үнгэрэн партийна Конференци дээр ВКП(б)-гэй айкомий хүдэлмэри тухай тоосоо тоолилд...

(Курумканай аймагай партийна конференциһээ)

Хүн заабол олдох еһотой ажалта хүдэлмэрилгэсэд Мадалаев (аймагай хүдөө ажыхын таһагай ахалагша зоотехник), Очирво (МТС-эй агроном) ба бусад хүнгэн сэнгээр гү, али минитээр колхозуудһаа юумэ абана.

Аймагай партийна организациин ехэ дутагдал хадаа хэдэн жэлэй турша соо гүрэннээ мэхэлжэ байһан Дамбаев гэгшын хэрэгтэ саг соонь элирүүлжэ шаддаггүйн болоно. Намдала (Дырен), Санданов (Бархан) гэгшэд мүн лэ хуурам мэдээсэлүүдтэ үгэдэг байгаа. Энэ талаар уридшалан хэмжээ-ябуулганауды аймак абадаггүйн хэн. Харин, тэдэнэй бузагай хэрэгүүдэй хэмтээ халихадань лэ оеордог байба. Энээн тухай нүхэд Тараскин, Бадмаев, Доржиев, Баранов, Будаев гэгшэд тодорхойгоор хэлсэбд.

Айком ба тэрэнэй секретарьнар мал ба тарьян ажалай асуудалнуудта ехэнхи анхаралаа хандуулаад, ажыхын ондоо хүдэлмэринүүдтэ мартадаг—гэжэ нүхэр П. Будаев (Калининой нэрэмжэтэ колхозтой түрүүлгэшэ) шүүмжэлэб. Энэнь тэн зүб.

Кадриүүдтэ шэлэн бодохо ба хүмүүжүүлжэ асуудал тухайда пленум дээр хэлсэгдэбэшэ, хүсэд һайжаруулагдажа шаддаггүйн. Калининэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизацнда—3, Лениней нэрэмжэтэ колхоздо—3, Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо—4, «Октябрь» колхоздо—3 секретарьнар хэлгэгдэб.

Партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһаг өөрингөө шиндэбэрин дүүргэлтэе шалгахана мартажархидга зантай. Тиммээ «Ленинская Искра», Кировэй, Калининэй нэрэмжэтэ колхозуудай парторганизацунд партийна органуудай шиндэбэрин дүүргэдэггүй. Эдээн тухай нүхэд Санжнев, Шанюшкин, Лыгденов гэгшэд хэлсэбд.

Айком болбол парторганизацинуудай хүдэлмэрин дүй дүршэлы шэнжэн үгэдэггүй, тобиолол хэлдэггүй. Тиммээ бодото байдалтай танил бэшэ аад лэ, таарамжагүй заабаринууды хаа-яа үгээр хидэг байна.—гэжэ нүхэр Санжнев шүүмжэлэб.

Хэдэн олон делегадууд идеологическа хүдэлмэрин һула байһани харуулба. Элдэб мэхэшэд (Ламанар, бөөнөр, хулгайшад) һүүлэй үедэ бөө нюунгүйгөөр сэб-сэхээр бузагай ааша гаргадаг болоо. Шажанда эсэргүү ба научна лекци, элдхэлүүд уншагданагүй.

—Лама Гомбоев гэдэг Гаргын аршаан дээр мургэлэй сүмэ барижа байна. Бөө Бураев Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түбхинэхэ ябадалда сэхэ ваад хэнэ. «Епишка нотагша бү зөөгтэ, ороной эзэн уурлаха»—гэжэ номнодог байна. Алла нотагта удаган Нананова гэгшэ «электростанци бү баригты» гэжэ элдэб үгэ тараагаа гэжэ делегат Тараскин (аймагай газетын редактор) хэлсэб.

Перспективнэ түсэбгүйгөөр, урданайнгаа алдуунууды зарим колхозуудай дабтажа байһан тухай делегат Быков (уполминзаг) хэлсэб зуура, ингэжэ тэмдэглэб:

—1948 ондо гүрэнтээ тарья тусаалгаар саг соогоо тоосоо шаддаг байһан колхозууд олон байгаа. Теэд, тэдэнэр гансахан лэ шуулиха үгэ дээрһээ унжагайһан юм. Мүнөө жэлдэ бага ямаршые суулиха баринагүй. Барихаа түхээрэншэбгүй.

Делегат Сыдуев (Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз) өөрингөө үгэ соо малай үүлэр һайжаруулаха ябадалой орхидогон тухай хэлэб. Хэрбээ 1940 ондо нэгэ хонинһоо 2 килограмм ноһоо абадаг байгаа һаа, мүнөө 1,5 килограмм абана. Энэ юмнээ болоо гэхэдэ, метис хонид сөөржэ, нотагай үүлэрэй хонидой олошорһон ябадалһаа гана. Тиммээ малай ашаг шэмые дээшлүүлжэ тушаа перспективнэ асуудалнууды айком үдэрһөө үдэртэ шиндхэжэ байха еһотой.

ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй административна таһагы даагша нүхэр И. Н. Петухов конференци дээр үгэ хэлэһэн байна. Аймагайнгаа ажыхы яжа хүтэлбэрилжэ ба идеологическа хүдэлмэринэ яжа үргэдхэжэ тушаа нүхэр Петухов тодорхой заабариг үгөө.

ВКП(б)-гэй айкомой шэнэ состав нэгдэхэ пленум дээр эмхидхэлэй асуудал хэлсэгдэб. Айкомой секретарьнуудаар нүхэд Г. Ц. Цыденов, Э. Б. Будаев, Д. Т. Раднаев гэгшэд һунгада. Мүн айкомой таһагууды даагшанар ба аймагай газетын редактор баталагдаба.

Д. Гунынов, манай кюрр.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГТА

БИОЛОГИЧЕСКА НАУКА ТУХАЙ ЛЕКЦИ

Һаяхан Сагаан-нуурай уншалгын байһанда, аймгүйсэдкомой хүдөө ажыхын таһагай ахалагша ветеринарна врач нүхэр Крупенко «Биологическа наука» тухай лекци уншаба.

Лекцине 80 гаран хүн шагнаа. 18 шагнагшад һонирхотон асуудалнуудта хангалтаг хариу абан ба шагнагшад лекторгэ баясхалан хүргэһэн байна.

МТС-эй УЛААН БУЛАН Недондо жэлдэ Кыренэй МТС-эй дэргэдэ улаан булан эмхидхэгдэһэн юм. Мүнөө энэ улаан булан үнэхөөрөө культурна гуламта болонхой.

Трактор заабарилгын хүдэлмэрин үедэ тус булан 20 гаран «дайшалхы хууданууд», 4 ханын газет гарган, олон удаа лекци болон элдхэлүүдтэ эмхидхэһэн, кино ба уранһайханай концертүүдтэ саг үргэжэ харуулжа байһан байха юм.

УРАНАЙХАНАЙ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТИИ КРУЖОК

Толтын сомоной клубай дэргэдэхи уранһайханай самодетельностин кружок клубы даагша нүхэр Ангархавай хүтэлбэри доро һайнаар хүдэлмэрилэб.

Һаяхан кружогойхид ВКП(б)-гэй ЦК-гэй нэрэмжэтэ колхоз оожо, ехээн программа-тай концерт харуулба.

Б.-М. Унэн газетин бэшэһэнэй һуулар

„Хэмжээ абахаар болоо“

Хэжэнгын аймагай Дунда-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско эхин организациин дутуу дунды шүүмжэлһэн, «Хэмжээ абахаар болоо» гэгшэ статья манай газетин энэ оной март һарын 2-ой номерто толилогдон юм. Статья соо тус колхозой комсомольско эхин организацинда комсомолецуудай политическ һуралсалай һулаар табигдһан тухай хэлгэдһэн байгаа.

Дурсагдан баримтанууд тодорж, хэмжээнүүд абтаба. Хүдэлмэрин дутуу дунданууды зайлуулаха хэрэгтэ тухалһын тулалда ВЛКСМ-эй айкомһоо тусхай түлөөлгшэ дурсагдан комсомольско эхин организацинда эльгэгдэб. Тэндэ энэ асуудалаар комсомольско суглаан тусгаар зарлагдаһан байна. Тэрэнһээ хойшо комсомольско эхин организациин хүдэлмэри һайжаржа эхилэб. Нүхэр Сталинай биографияне шудалха кружок хүдэлмэрэ һэргэжэ, 4 дахин зангит үнгэргөөд байна. Мал ажалай ферментүүд дээрэ газет уншажа үгэхын, «дайшалхы хуудана» ба ханын газет гаргахын тулаа эрхим агитаторнууд гаргадаа гэжэ ВЛКСМ-эй Хэжэнгын айкомой секретарь нүхэр В. Дугарцыренов манай редакцида мэдээсэб.

Бага ургаса абанан ябадалһаа тобиолол хэжэ, партийна организаци тарьяанай ургасы дээшлүүлжэ тушаа шухала хэмжээ-ябуулганууды хараалба. Парторганизацци болбол үшөө декабрь һарада «Хабарай тарилгада бэлдхэлэй ябаса тухай» асуудалы партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, шуухала хэмжээ-ябуулганууды хараалһан байна. Суглаанай һүүлээр түрүү коммунистууд бүхэн тарьян ажалай бригаданууд, ферментүүд дээгүүр хамтын суглаанууды ба хөөрлөөнүүдтэ үнэргэжэ, партийна суглаанайнгаа шиндэбэринүүдтэ бэлүүлжэ эхилэб. Эдэ суглаанууд ба хөөрлөөнүүдтэ колхознигууды эбтэй эетэй ажалда элсүүлжэ үгөө.

Мүнөө тус колхоз хабарайнгаа тарилгада бэлдхэлэе сүм дүүргэдэ байна. Энэ колхозойхид өөрын үрһөөр хангагданхай. Тинхэдэ тарилгын ээр зэмсэгүүд эрхим һайнаар заабарилгаданхай. Тарилгын үедэ хэрэглэгдэхэ морин унаанай хомууд тоногууд мүн лэ бэлэн болгондонхой. Юэн хүнһээ бүридһэн агитколлектив ВКП(б)-гэй гэгшүүн Зинаида Муравьевагай хүтэлбэри доро колхознигуудай дунда ехээн ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг юм. Ингэжэ тус колхозой коммунистууд еһотойл большевистскэ методээр колхозно тарьяшадые хүтэлбэрилжэ, тэдэннээ шэнэ шэнэ илалтанууд тээшэ асаржа ябана. Г. Мурун.

Социалистическэ газар тарьялангы болбосоронгы өһоор эрхилхын түлөө!

Александр Чутких гэгшын жэшээгээр

Москвагай Краснохолмскы Камвольчо комбинатай мастерай орлогшо Александр Чутких гэгшэ бригада бүхэнэй эрхим шанартай продукци гаргахын түлөө социалистическэ мурсыөө үгсэхээн байна. Энэ мурсыөө манай орон соо үргэнээр дэлгэрбэ.

Александр Чутких гэгшын үсхэлы дэмжэхэ тухайда би һайса бодохо үзэһэн байнаб. «Газар тарьялангы болбосоронгы өһоор эрхилдэг бригада» гэгшэн нэрэ зэргэ абыхын түлөө тэмсэл хада манай нангин уялга болоно. Эрхим шанартай продукци бүтээхэ ябадал гансахан промышленностин ба транспортн хүдэлмэришэдтэ хабаадана бэшэ, харин хүдөө ажыхын бүхы һалбаринуудай хүдэлмэрилгшэдтэ сэхэ хабаадана. Бидэнэр, социалистическэ полиин ажаллашад, энэ ехэ хэрэгтэ хабаадангүй байжа шадхаггүйбди. Бидэнэрэй ямаараар ажаллаһан дээрһээ, бидэнэрэй ажалай шанар дээрһээ Үлдэр ургасын хуби заяан дулдыдаха байна бшуу.

Колхозой бүхы ажале һайжаруулаха, колхозые баяжуулаха. Үндэр ургаса туйлаха хэрэгтэ механизаторнуудай зорилго тон ехэ. Тинмэ дээрһээ бидэнэр Александр Чутких гэгшын үсхэлые дэмжэжэ,

бүхы полевой хүдэлмэринүүдтэ эрхим шанартайгаар дүүргэхэ гэгшэ социалистическэ мурсыөөндэ оролцоо сөзөбди.

Бидэнэр, өөһэдтөө даалгадан үгтэһэн тарилгын талмайһаа гектарын 100 пуд ургаса хураан уялга абаабди. Энээнээ дүүргэхэ түлөө, газарые предлужнигтайгаар 20-22 сантиметр гүнзэгүүр халхалхадни. Тарилгын урда тараа борнойлые гурбан үдэр соо дүүргэхэ, эртн ороһото культурын тарилгы 10 үдэр соо дүүргэхэ, халхала ба тарилгын хоорондо забин гаргахайбди. Эртн пар ба нангирай пар хахалалгы саг болзор соо дүүргэхэбди. Тракторна хүдэлмэринүүдэй өөрын уны 12 процент химдаруулжа, 15 хүсэтэ трактор бүхэнэй 550 гектар газар болбосоруулжа, ногоо тариад агилтой севооборот бии болгохо ябдалдань колхоздо туйлаха байһанди.

Тарилгы эхилтэр тоотой үдэр түлөө. Бидэнэрэй жэшээгээр «Газар тарьялангы болбосоронгы өһоор эрхилдэг бригада» гэгшэн нэрэ зэрэ олохын түлөө социалистическэ мурсыөөндэ оролсохыен республикын бүхы трактористнууды ураланбди.

И. Каленых Иволгын МТС-эй тракторной бригадын бригадир.

ВМАССР-эй хүдөө ажыхын Министрын приказ

ВМАССР-эй хүдөө ажыхын Министр нүхэр Дубровский болбол «Газар тарьялангы болбосоронгы өһоор эрхилдэг бригадын нэрэ зэргэтэй болохо эрхэ олохын түлөө республикн МТС-үүдэй тракторна бригадануудай дунда социалистическэ мурсыөө дэлгэрүүлжэ тухай Иволгын МТС-эй тракторна бригадын бригадир Иннокентий Александрович Каленых гэгшын үсхэлые һайшаба. Нүхэр Дубровский 1949 оной мартын 30-да гарган приказ соогоо доро дурсагданай хүдэлмэри ябуулхыен аймгүйсэдкомуудай хүдөө ажыхын таһагууды даагшанар ба МТС-үүдэй директорнууды уялгалһан байна гэбэл:

Нүхэр Каленых гэгшын бэшэгы бүхы МТС-үүдэй тракторна бригадануудта болон колхозуудай полеводческэ бригадануудта үбшэн хэлсэжэ, социалистическэ мурсые дэлгэрүүлжэ хэрэгтэн ба үндэр баян ургаса абаха гэгшэн уялгануудаа дүүргэлтэ болгоходонь тэдэндэ туйлаха.

«Газар тарьялангы болбосоронгы өһоор эрхилдэг бригадын нэрэ зэргэ олгохо тухай мурсыөөнай условинууды апрелин 10 болтор зохоожо, баталамжада табихыен Министрын орлогшонор нүхэд Лескин ба Нимаевта дурдахдаба.

ВМАССР-эй Министрүүдэй Советтэ

Горючи үлүү гаргашалха ба үрхээ ябадалые усадхаха тухай

ВМАССР-эй Министрүүдэй Совет болбол горючи гаргашалгада зарим тэды һайжаралта бии байна гэбэшэ, республикн МТС-үүдэй тракторна хүдэлмэрин үедэ горючи үлүү гаргашалһан ба үрилтэдэ, хулгайда оруулан ябадалнууд үшөө тохеолдоно гэжэ тэмдэглэб.

1948 ондо 40 тонно горючи үлүү гаргашалгадан ба 133 тонно горючи үрилтэдэ ба хулгайда ороһон байха юм. Курбын, Гашейн, Эгэтын болон бусад МТС-үүд горючи тон эхээр үрилтэдэ оруулаа. Тинхэдэ, зарим аймагуудай хүтэлбэрилгшэд МТС-үүдэй директорнууд болбол горючи буруугаар гаргашалха ябадалые усадхын орондо, харин өөһэдөө нимэ хэрэг үйлэдэдт байба.

Дээрэ хэлгэдһэн дутуу дунданууды тэмдэглэхэ зуура, ВМАССР-эй Министрүүдэй Совет болбол горючи гаргашалгада нимрин нигта хиналта ба шалгалта табихыен ВМАССР-эй хүдөө ажыхын Министрствые, аймгүйсэдкомууды ба МТС-үүдэй директорнууды уялгалба. Тинхэтэй хамта, горючи тушаан абапта ба үгтэлые һайжаруулаха, горючи хадагалха газарнууды һайнаар түхээрхэ ба горючи үлүү гаргашалһан гол шалтгаан болодог бүхы дутуу дунданууды тарилгын эхилтэр усадхыен МТС-үүдэй хүтэлбэрилгшэдтэ уялгалба.

Колхознигуудта зүбшэл

Һайрамай уһа тогтоолго

Хабартаа! поли дээрэхи һайрамай уһанай гурбанай нэгэ хубинь шухуу гол мурэнгэ дэ урдажа ороно гэжэ научна шэнжэлтээр элирүүлгэдһэн байна. Ингэжэ урдаһан һайрамай уһа хада газарай хурьһэндэ шингэ нойто үгэхэ гүйһөө гадна, газарай тон үржэлтэй хурьһэндэ угаадаг, поли дээгүүр гүнзэги хообо жалга гаргадаг байха юм. Түрүү колхозууд һайрамай уһа һайнаар тогтооно. Энээн бэлүүлхын түлөө хахаладан поли дээрэ һайрамай уһанай тогтохо газарнуудта шоройгоор хашалта хэжэ, сөөрм нууринууды тогтооно. Поли дээрэ шоройгоор хашалта хэхын түлөө тусхай тү хэрэгдэбэтэ плуугуд байдаг. Иймэ плуугуд хадаа газарай хурьһы халхалхада хоер тээ-

шэнэ 20-25 сантиметр Үндэртэйгөөр шорой обоолон гаргадаг юм. Тэрэнэй һүүлээр, энэ шорой жэгдэл ба нигтаруулжа шуухала. Мүн тинхэдэ хүрээр обоолжо, уһа тогтоолгон нимэ хашалта хэжэ болгон юм. Тарилгын эхилхын урда тээ газарай хурьһэндэ һайрамай шэнгэһэн хойно шорой хашалтанууд жэгдэлгэдэн тарагдадаг байта. Газарай хурьһэндэ һайрамай уһанай һайнаар шэнгэһын түлөө саһанай хайлахын урда тээ саһатай газарые зурагаараар полюсатуулан, шорой алхалда болохо юм. Энэ ушарта шорой алхалдан газарай саһан түргэн хайладаг ба тэндэхи хурьһэндэ һайрамай уһан эхээр шэнгэдэг, шорой алхалһан газарта һайрамай уһан сугдардаг байха юм.

ВЛКСМ-эй СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Нижне-Ангарскыт заһаһанай комбинатай нүхэр Николай Бочалгинэй хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригадынхид 1949 оной нэгдэхэи квартирайнгаа заһада барилгын түсэбтэ болзорһоо уридшалан 303 процент дүүргэб.

Тиня комсомолой съездтэ бэлгэ болгон түсэбэйнгөө дээдэ тээ 1020 пуд эрхим шанартай заһада Эхэ ороңдоо тушаагаа.

ВЛКСМ-эй XI съездые утгуулан Түнхэнэй аймагта эмхидхэгдэһэн 15 комсомольско-залуушуулай үндэр ургасын звенонууд хабарай

тарилгада бэлдхэлые сүм дүүргэбэ.

Тинтгээд эдэ звенонууд хабарай тарилгы бегонихон болзор соо үнгэргэжэ, үндэр баян ургаса абаха зорилготойнууд. «Улаан Тоор» колхозой комсомольско-залуушуулай үндэр ургасын звено (звеньеводын нүхэр Афанасьев) 20 гектар тарьялангай газарһаа гектар бүрин 29 центнер, 30 га газарһаа гектар бүрин 20 центнер тарья ургуулхад гэгшэн уялга абаба.

Улаан-Тоорынхид абанан уялга хэрэг дээрнэ бэлтгэхын тула 50 гектар тарилгын талмай дээрэ 2 дахин саһа тогтооһон ба 26 гектарта 66 тонно наг шэбхэ гарганхай.

Залуушуулай тракторна бригадануудай дундах бүхэрсубликанска социалистическэ мурсыөө үгсэхэгшэ Тимлюков МТС-эй нүхэр Александр Поломощной хүтэлбэрилдэг бригадынхид трактор заһабарилжа түсэбтэ сүм дүүргэжэ комсомолой съездые угтаа. Тинхэдэ тус бригадынхид 1700 түхэригэй гүрэнэй зөөри арбилһан байха юм.

КОЛХОЗНО КОММУНИСТНУУДАЙ ЭМХИДХЭХЫ ҮҮРГЭ

Колхозуудай дэргэдэхи партийна эхин организацинууд болбол колхозойнгоо ажыхын ба политическэ байдалтай түлөө ехээн харюу салгалтай гэгшэ. Партийна организацинуудай үүргэ ба харюу салгыен дээшлүүлхын тула ВКП(б)-гэй Устав болбол эхин парторганизацинуудта колхозуудай ажыхын ябуулганууды хинаха эрхэ олгоно.

Партийна организацинуудай амжалтатэй ажалай нэгэн условинь артелингээ гэгшүүды элсүүлгэ ба тэдэннээ коммунистическээр хүмүүжүүлгэ болонго. Эгээл ниммээ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленум болбол «Дайнай һүүлдэ хүдөө ажыхы хүжөөн дэбжүүлгэ хэмжээнүүд тухай» тогтоол соогоо «...хүдөө нотагуудта политическэ хүдэлмэринэ үргэнөөр дэлгэрүүлгэ, эдэ зорилгонууды ажалшадта ойлгуулжа үгэхэ, хүдөө ажыхыгаа һэргэн болгохын ба хүжөөхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые элсүүлгэ эмхидхэхэ ба олонинтэтээ холбоо барисагаа улам саашадань бэхжүүлхые...» партийна организацинууды уялгалһан байна.

Партиин эдэ эрилтые зүбөөр ойлгоһон Иволгын аймагай «Осо-

Олонинтые толгойлолшод

Тэрэшэлэн һүнэй-товарна ферм дээрэ ажалһын тон хангалтагүй байһан тухай дохеонууды колхознигуудһаа абаад байхадаа, парторганизацци тэрэ фермдэ коммунистууды томилжо, хүдэлмэринь шалтаба. Тэрэнэйнгээ һүүлээр МТФ-е даагшын тоосоо партийна суглаан дээрэ шагнаһан байна. Мал адуулагла муугаар табигдһан ба малшадтай дундахи ажалһын эмхидхэлгүй байһан тухай хамтын суглаан тэмдэглэхэ зуураа, МТФ-е даагшаар ондоо хүниин томилхо ба зарим һаалишадые һэлгэхыен колхозой правлиндэ дурдахһан байгаа.

Гадна, партийна бюро болбол фермын ажал хүдэлмэринэ хиналта дороо абажа, фермынхидэй дунда нинтэ-политическэ хүдэлмэри эрид һайжаруулаа. Иймэ хэмжээ-ябуулганууды партийна эхин организациин абананай ашаар үнэргэн зун һаалишад бүхэн дунда эргээр үнээн бүриһөө 1052 литр һуһажа, гүрэнд һу тушааха түсэбөө ноябрин 1-дэ дүүргэһэн байха юм. Гэхэ зуура, фермэ шадартай участоһаа 275 центнер хартаабаха, 500 центнер турнепс абаба. Гадна, 2300 центнер силос дараһан байна. Тэрэшэлэн үнгэрһэн жэлдэ тон

Николай Васильевич Гоголь

(Түрэнх нөхөн хойшо 140 жил бэлэглэн ойд)

Эдэ бүтүүлэг явдалнуудыг Н. В. Гоголь гүнзгий зүрхэнөө шөө үзэн, шоглон буруушаана.

Николай Васильевич Гоголь 1790 оны мартын 20-нд Полтавска губернин, Мирнополь уездын, Сорочинцы гэж нэрлэгддэг хойшо 1828 ондоо Житомирский гимнази дүргээн бээ-Петербург даа ошожо. алба-тлан болон байгаа.

1835 оны 12-р сарын 2-нд Гоголь 1809 оны мартын 20-нд Полтавска губернин, Мирнополь уездын, Сорочинцы гэж нэрлэгддэг хойшо 1828 ондоо Житомирский гимнази дүргээн бээ-Петербург даа ошожо. алба-тлан болон байгаа.

«Хосорфон дүүшнүүд» гэж зохиол зооглоо Н. В. Гоголь хадаа хаан засагта Россин харанхы мунхаг, балар бүтүүлэг ба үмхирэн хосоржо байсан байдалыг гүнзгийгөө тодорхойлсон байна.

Тийм дээрээ, хаанта Россин засагаархид энэ зохиолдоо добтож оронон, буруушаан байгаа. Тийнхэнд Н. В. Гоголь 1836 ондоо Петербургаа зайсажа, түрэнгө шатаа бусаад, «Хосорфон дүүшнүүд» гэж өөрийнхөө суута зохиолыг бэшжээ эхлэн байсан. Тус зохиолыг түрүүшн хубин 1842 ондоо дүргэгдээн ба хэвлэгдэн гаргагдан юм.

«Хосорфон дүүшнүүд» гэж зохиол зооглоо Н. В. Гоголь хадаа хаан засагта Россин харанхы мунхаг, балар бүтүүлэг ба үмхирэн хосоржо байсан байдалыг гүнзгийгөө тодорхойлсон байна.

Тийм дээрээ, хаанта Россин засагаархид энэ зохиолдоо добтож оронон, буруушаан байгаа. Тийнхэнд Н. В. Гоголь 1836 ондоо Петербургаа зайсажа, түрэнгө шатаа бусаад, «Хосорфон дүүшнүүд» гэж өөрийнхөө суута зохиолыг бэшжээ эхлэн байсан. Тус зохиолыг түрүүшн хубин 1842 ондоо дүргэгдээн ба хэвлэгдэн гаргагдан юм.

«Хосорфон дүүшнүүд» гэж зохиол зооглоо Н. В. Гоголь хадаа хаан засагта Россин харанхы мунхаг, балар бүтүүлэг ба үмхирэн хосоржо байсан байдалыг гүнзгийгөө тодорхойлсон байна.

Тийм дээрээ, хаанта Россин засагаархид энэ зохиолдоо добтож оронон, буруушаан байгаа. Тийнхэнд Н. В. Гоголь 1836 ондоо Петербургаа зайсажа, түрэнгө шатаа бусаад, «Хосорфон дүүшнүүд» гэж өөрийнхөө суута зохиолыг бэшжээ эхлэн байсан. Тус зохиолыг түрүүшн хубин 1842 ондоо дүргэгдээн ба хэвлэгдэн гаргагдан юм.

Эб найрамдалыг хамгаалгада зорюулагдан зарлагдахын, США-гэй наука ба культурын ажал-ябуулагшадтай конгресс дээрэ

А. А. ФАДЕЕВ ЭЙ хэлэнэн үгэнөө

НЬЮ-ИОРК, мартын 28. (ТАСС). Эб найрамдалыг хамгаалгада зорюулагдан, США-гэй наука ба культурын ажал-ябуулагшадтай конгресс-сий пленарна заседан дээрэ А. А. Фадеев үгэ хэлэв.

«Советскэ Союзай арадууд эб найрамдалтай байха гэнэ,—гээд мэдүүлэв.—Манай орон нутагта ерэн аад, тус ороной хамаг бүх ажабайдалын худалай энх элүүрээр, амгалан түбшөөрө сохилж байхыен, зорюутын наанаатй бэ-шэл хаа, ойлгохогүй нэгшмэ амери-канец гу, али Баруун Европодо буудад хүн олдохо гэшээ аал. Энэ худалай сохилдольны: 25 жилд Москва шэнэдхэн байгуула-хаар бодомжолодонон түсэбтэ, үндэр баян ургаса абахын тулада Советскэ Союзай европек-скэ талын айхабтар ехэ тала газартай районуудта модо ууула-ха түсэбтэ олон залаата шунисе тарилад болохо тушаа академик Лысенкын хэжэ байхан туршалга-да, Москвагэй уранхайханай театр-та табижа байхан шэнэ шэнэ жүж-гүүдтэ, манай гражданинуудай сэнгэлгн хүюун ханал бодолдо, хэблэл газетнүүдэй тэнгир түб-шөөр бэшэдэг байханда, үхибүү-дэй золтой хүюун дуунуудта хара-жа болохо байна.

Бээ даанхай байхын түлөө боло-лон тэрэ дайн сэргэе манай агуу-ехэ багша Ленин болбол «айхабтар олон дээрмэдэлгын дайн байлда-нуудай дунда данше сөөхэн боло-лон үнэхөөрөө сүлөөлэлтын, үнэ-хөөрөө революционно удхатай тэдэ агууехэ дайнуудай нэгэннин мүн байхан юм» гэжэ тоолодог байгаа лэн.

Россин хаанта засаг тус дайнай сүлөөлэлтын удхатай байха-ныне хайшаажа шатахагүй байха-нынн мэдээжэ. Зүгөөр, политическ-кэ байгуулагтын тэд ондоо байхан ябадал хадаа эдэ ороноудай хоорондоо хани хүршэ харилсаанууд-ые тогтооходон тойбо татаагүй лэн. Гүрэн-турын шаг туша хадаа политическэ байгуулагтаараа тэд ондоо эдэ ороноуды бэе бээтэйн дүтлүүлжэ, Томас Джефферсон байха сагта тэдэнэй хоорондо дипломатическа харилсаанууды тогтоон байгуулаар дүррээ лэн. Тэрэ сагай Россин прогрессивнэ хүнүүд тухай хэлэхэ болоо хаа, тэдэнэр Холбоото Штадуудай сүлөө-лэгдэнине үнэн зүрхэнөө хайшаа-хан байгаа. Ородой демократи-ческа уранзохоолшо Радичев бол-бол бээ даанхай байхын түлөө американинуудай хээн тэмсэлы «Сүлөөтэ байдал» гэнэн соло дуу-далга соогоо магтажа бэшэ лэн. Россин ба Холбоото Штадуудай хоорондохой культуна холбоо бари-саануудай эхлэн ябадал мүн лэ энэ үгэ үгдэн байгаа.

Хэрбээ Холбоото Штадуудай ба хуушанай Россин хоорондохой харилсаанууд тухай хэлэхэ болоо хаа, тэрэ сагта хойшо хубилаша-гүй хани хайн занда байхан юм, тийнхэдэ ороноудай хоорондохой дипломатическа харилсаануудай түлхэдэ зайлашагүй тохоолдог байхан тэдэнэй хоорондохой бүхэ үрилдөөнүүд холодоо этэй хайнаар шиндхэгдэдэг бэлэй. «Бээ даанхай байхын түлөө болонон хоердохой дайн» гэдэгтэн Россин таатай хай-наар зууршалагша болонон тухай хануулаханин. Джемс Монроэ гэг-шын Холбоото Штадуудай прези-дент байха сагта 1824 ондо Росси ба Холбоото Штадуудай хоорондо гаран асарданнине этэй хайнаар тэнсүүлэн тааруулан тухай, Росситай худалдаа-наймаа хэхэ ба навигаци тухай 1832 ондо догвор баталхан тухай хануулахани.

Манай ороной эдир залуушуудай мүнөөшөө дуралдг американика уранзохоолшо Фенимор Купер гэг-шэ гээг тэдэ жэлүүдтэ американи-нецы европекскэ тэмдэгүүд соо-го: «Америка гэшэ мүнөө үгдэ ямар нэгэ ондоо европекскэ орон-до орхолоо, Росситай үлэмжэ эхэ-хэн практическа ба эли бодо хол-боотой болоод байна»—гэжэ бэшэ лэн.

Үнгэрэгшэ зуун жэлэй жараад онуудта граждандай дайн байлда-най болохо үгдэ Россин ба Хол-боото Штадуудай хани хайн бари-саатай байханын мэдээжэ. Тэм-сэлэй хүндэ хүшэр саг болоод байхадань, Росси болбол тогоол-шолгы аршалгашад тухай III Наполеоной дуралдлаа арасжа, Америкын Холбоото Штадуудта сэсрүүг интервенцине табалдуулан байгаа.

МАЛ АЖАЛАЙ МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨНҮҮДХЭЭ

ЯРУУНА
Аймаг айгай центртэ мал мэрэгжэлтэдэй зүблөн болон үгэрбэ. Тус зүблөндэ зоо-марна хүдэлмэрилгэд, фер-магшад, хамта 36 хүн хабаа-на.

1948 ондо мал ажаль мэрэгжэлтэ түсэбэй дүүргэл-дэ 1949 оной зорилгонууд тухай айгай худэ ажахын тагавай зоотехник Д. Жамбаловай санособо.

Энээнэй гол шалтаганянь ха-даа малай харууналгы, илангая үбэлжэлгы хангалтагүйгөөр үн-гэр-гээн ябадалда байна. Гадна үбэл-жэлгын үгдэ малшадые олоор хэл-гээн байха юм.

Харьяата колхозуудтаа зооветеринарна кружогууды эмхидхэ ба тэдэнэй хүралсалы хульбэрлэх талаар өдтэй юмэ хээгүй байхан Дэрэстэй зооветеринарна участо-гай мэрэгжэлтэе зүблөндэ ха-баадагшад эрид шангаар шүүмж-лээ. Эндэх зоотехник нхүнэ Носырев ба ветеринарна техник Богданов гэгшэд хүралсалай эхил-жэ багта оролдосотойгоор хүдэл-мэрилэн болобошье. Иүүл тээшэ, январин 17-шоо хойшо нэгшмэ зан-янт үнгэрэггүй байба.

Эгээ нимэ дээрээ, советскэ литературын, искусство ба наукин ажал-ябуулагшад бидэнэр хадаа эб найрамдалыг хамгаалгада зорюу-лан энэ алдарт конгрессе үс-хэгшэд болонон манай хүндшэ ээдэе—Америкын прогрессивнэ хү-нүүдые эндэ илангая ехээн мэд-дэрлэтгэйгээр амаршалнабди. Бид-нэр бүгдэйн үмэншөө таанары амаршалад, хүндшэ байхантай түү-лөө таанарта баясхан хүргэнб-ди.

Бүхэ дэлхэй дээрэ эб найрамда-лыг зоохох шухала түлхөөр ха-даа, американо-советскэ харилса-нууды хайжаруула, улахоорон-дын ехэ-ехэ асуудалуудта Аме-рикын Холбоото Штадууд ба Со-ветскэ Союз—манай хоер ехэ гүр-нүүдэй хоорондоо үгээ нэгдээжэ ябадал мүн болохо юм гэнэн тус конгрессе үсхэгшэлэй деклараци соо эли тодоор хэлэгдээн ханал болдо гэшэ угаа ашагтай гүрэй байха гэжэ ханаха байнаб. Советскэ хүнүүд, бидэнэр энэнине үнэн зүрхэнөө хүсэнбди.

Манай ороноудай хоорондо эб найрамдалай пакт баталха тухай манай гүрэнэй агууехэ ураридагша Сталиний мэнэ хаяхан хэлээн ду-радхалын советскэ хүнүүдэй энэ ханал хүсэлы элрэхүйн гэшэ.

Зүгөөр, ингэжэ өөшдэнгөө дэм-жэлгы үнэн сэхэ руун хэлэдэг байханыне гэхэ гу, али өөрнөгөө правительствын эб найрамдалай политикы бүхэ советскэ хүнүүдэй дэмжэжэ байханыне «найманжуу-даа хэлэхэ эрхэ сүлөөтэй байха-най» тэмдэг гэжэ тоолодог хүнүүд ба бүри газетнүүды дэлхэй дээрэ би байха юм байна. Шэнэ дайн сэргэ хэхээр зарим газетнүүдэй сэхэ руун уралжа байханыне сүлөөтэйгөөр ханалаа мэдүүлнэгэ» тэмдэг гэжэ байхан аад, харин ха-маг бүхэ арадуудай, тэдэнэй дун-да сохом Америкын ба Советскэ Союзай арадуудайшье эб найрам-далыг зоохох үнэн зүрхэнөө хүсэжэ байханыне сүлөөтэй бэшэ гэжэ тоолодог юм гэжэ хэн хээгэ тогтоонон юм бэ?—гэжэ асууха ха-наатай байнаб.

Манай ороной эдир залуушуудай мүнөөшөө дуралдг американика уранзохоолшо Фенимор Купер гэг-шэ гээг тэдэ жэлүүдтэ американи-нецы европекскэ тэмдэгүүд соо-го: «Америка гэшэ мүнөө үгдэ ямар нэгэ ондоо европекскэ орон-до орхолоо, Росситай үлэмжэ эхэ-хэн практическа ба эли бодо хол-боотой болоод байна»—гэжэ бэшэ лэн.

Үнгэрэгшэ зуун жэлэй жараад онуудта граждандай дайн байлда-най болохо үгдэ Россин ба Хол-боото Штадуудай хани хайн бари-саатай байханын мэдээжэ. Тэм-сэлэй хүндэ хүшэр саг болоод байхадань, Росси болбол тогоол-шолгы аршалгашад тухай III Наполеоной дуралдлаа арасжа, Америкын Холбоото Штадуудта сэсрүүг интервенцине табалдуулан байгаа.

Манай ороной эдир залуушуудай мүнөөшөө дуралдг американика уранзохоолшо Фенимор Купер гэг-шэ гээг тэдэ жэлүүдтэ американи-нецы европекскэ тэмдэгүүд соо-го: «Америка гэшэ мүнөө үгдэ ямар нэгэ ондоо европекскэ орон-до орхолоо, Росситай үлэмжэ эхэ-хэн практическа ба эли бодо хол-боотой болоод байна»—гэжэ бэшэ лэн.

Үнгэрэгшэ зуун жэлэй жараад онуудта граждандай дайн байлда-най болохо үгдэ Россин ба Хол-боото Штадуудай хани хайн бари-саатай байханын мэдээжэ. Тэм-сэлэй хүндэ хүшэр саг болоод байхадань, Росси болбол тогоол-шолгы аршалгашад тухай III Наполеоной дуралдлаа арасжа, Америкын Холбоото Штадуудта сэсрүүг интервенцине табалдуулан байгаа.

Энээнэй гол шалтаганянь ха-даа малай харууналгы, илангая үбэлжэлгы хангалтагүйгөөр үн-гэр-гээн ябадалда байна. Гадна үбэл-жэлгын үгдэ малшадые олоор хэл-гээн байха юм.

Харьяата колхозуудтаа зооветеринарна кружогууды эмхидхэ ба тэдэнэй хүралсалы хульбэрлэх талаар өдтэй юмэ хээгүй байхан Дэрэстэй зооветеринарна участо-гай мэрэгжэлтэе зүблөндэ ха-баадагшад эрид шангаар шүүмж-лээ. Эндэх зоотехник нхүнэ Носырев ба ветеринарна техник Богданов гэгшэд хүралсалай эхил-жэ багта оролдосотойгоор хүдэл-мэрилэн болобошье. Иүүл тээшэ, январин 17-шоо хойшо нэгшмэ зан-янт үнгэрэггүй байба.

Мал ажалай түрүүшүдэй дүй дүршэлы үргэнөөр дэлгэрүүлхэ түгээхэ ба түрэнгө малда, нарай гүдэхэ минеральна ба витаминна тэжээлнүүды эдүүлжэ ябадалай шухала байны зүблөндэ хабаада-гшад тэмдэгдлээ.

Тус зүблөн болбол энэ жэлдэ үбэлжэлгэ, илангаяа түл абагдала бии байгаа дутуу дунданууды ой-рын үдэрнүүдтэ усадхаа хэмжээ-ябууланууды хараалаа.

Мал ажалай түрүүшүдэй дүй дүршэлы үргэнөөр дэлгэрүүлхэ түгээхэ ба түрэнгө малда, нарай гүдэхэ минеральна ба витаминна тэжээлнүүды эдүүлжэ ябадалай шухала байны зүблөндэ хабаада-гшад тэмдэгдлээ.

Тус зүблөн болбол энэ жэлдэ үбэлжэлгэ, илангаяа түл абагдала бии байгаа дутуу дунданууды ой-рын үдэрнүүдтэ усадхаа хэмжээ-ябууланууды хараалаа.

Мал ажалай түрүүшүдэй дүй дүршэлы үргэнөөр дэлгэрүүлхэ түгээхэ ба түрэнгө малда, нарай гүдэхэ минеральна ба витаминна тэжээлнүүды эдүүлжэ ябадалай шухала байны зүблөндэ хабаада-гшад тэмдэгдлээ.

Тус зүблөн болбол энэ жэлдэ үбэлжэлгэ, илангаяа түл абагдала бии байгаа дутуу дунданууды ой-рын үдэрнүүдтэ усадхаа хэмжээ-ябууланууды хараалаа.

Мал ажалай түрүүшүдэй дүй дүршэлы үргэнөөр дэлгэрүүлхэ түгээхэ ба түрэнгө малда, нарай гүдэхэ минеральна ба витаминна тэжээлнүүды эдүүлжэ ябадалай шухала байны зүблөндэ хабаада-гшад тэмдэгдлээ.

Тус зүблөн болбол энэ жэлдэ үбэлжэлгэ, илангаяа түл абагдала бии байгаа дутуу дунданууды ой-рын үдэрнүүдтэ усадхаа хэмжээ-ябууланууды хараалаа.

Мал ажалай түрүүшүдэй дүй дүршэлы үргэнөөр дэлгэрүүлхэ түгээхэ ба түрэнгө малда, нарай гүдэхэ минеральна ба витаминна тэжээлнүүды эдүүлжэ ябадалай шухала байны зүблөндэ хабаада-гшад тэмдэгдлээ.

Тус зүблөн болбол энэ жэлдэ үбэлжэлгэ, илангаяа түл абагдала бии байгаа дутуу дунданууды ой-рын үдэрнүүдтэ усадхаа хэмжээ-ябууланууды хараалаа.

ЗЭДЭ

Аймаг айгай худэ ажахын мэргэ-жэлтэ зүблөн боложо, аймаг ай-гуудта зооветеринарна хүрал-салы тухай асуудалы зүб-лэсэбэ.

Энээндэ хабаадагшад энэ жэл-дэ үбэлжэлгы хангалтагүйгөөр үн-гэр-гээн ябадалда байна. Гадна үбэл-жэлгын үгдэ малшадые олоор хэл-гээн байха юм.

Мал ажалай түрүүшүдэй дүй дүршэлы үргэнөөр дэлгэрүүлхэ түгээхэ ба түрэнгө малда, нарай гүдэхэ минеральна ба витаминна тэжээлнүүды эдүүлжэ ябадалай шухала байны зүблөндэ хабаада-гшад тэмдэгдлээ.

Тус зүблөн болбол энэ жэлдэ үбэлжэлгэ, илангаяа түл абагдала бии байгаа дутуу дунданууды ой-рын үдэрнүүдтэ усадхаа хэмжээ-ябууланууды хараалаа.

Мал ажалай түрүүшүдэй дүй дүршэлы үргэнөөр дэлгэрүүлхэ түгээхэ ба түрэнгө малда, нарай гүдэхэ минеральна ба витаминна тэжээлнүүды эдүүлжэ ябадалай шухала байны зүблөндэ хабаада-гшад тэмдэгдлээ.

Тус зүблөн болбол энэ жэлдэ үбэлжэлгэ, илангаяа түл абагдала бии байгаа дутуу дунданууды ой-рын үдэрнүүдтэ усадхаа хэмжээ-ябууланууды хараалаа.

Мал ажалай түрүүшүдэй дүй дүршэлы үргэнөөр дэлгэрүүлхэ түгээхэ ба түрэнгө малда, нарай гүдэхэ минеральна ба витаминна тэжээлнүүды эдүүлжэ ябадалай шухала байны зүблөндэ хабаада-гшад тэмдэгдлээ.

Тус зүблөн болбол энэ жэлдэ үбэлжэлгэ, илангаяа түл абагдала бии байгаа дутуу дунданууды ой-рын үдэрнүүдтэ усадхаа хэмжээ-ябууланууды хараалаа.

Мал ажалай түрүүшүдэй дүй дүршэлы үргэнөөр дэлгэрүүлхэ түгээхэ ба түрэнгө малда, нарай гүдэхэ минеральна ба витаминна тэжээлнүүды эдүүлжэ ябадалай шухала байны зүблөндэ хабаада-гшад тэмдэгдлээ.

Тус зүблөн болбол энэ жэлдэ үбэлжэлгэ, илангаяа түл абагдала бии байгаа дутуу дунданууды ой-рын үдэрнүүдтэ усадхаа хэмжээ-ябууланууды хараалаа.

Мал ажалай түрүүшүдэй дүй дүршэлы үргэнөөр дэлгэрүүлхэ түгээхэ ба түрэнгө малда, нарай гүдэхэ минеральна ба витаминна тэжээлнүүды эдүүлжэ ябадалай шухала байны зүблөндэ хабаада-гшад тэмдэгдлээ.

Тус зүблөн болбол энэ жэлдэ үбэлжэлгэ, илангаяа түл абагдала бии байгаа дутуу дунданууды ой-рын үдэрнүүдтэ усадхаа хэмжээ-ябууланууды хараалаа.

Суглаанай хүүлээр

1200 гаран литр хү хааха уулга абанан байха юм.

Мүнөө тус фермынхид энэ уул-гана бодото дээрэн бөлүүлжэ эхилээ. Эндэх хаалишад 1949 оной хоер нара соо —уу хаалгана 1948 оной энэ үгдэнхид орхолоо 4 да-хин ехэдхэн ба 18 тугал үлүү абанан байха юм. Энээн дээрээ хараад үзэхэдэ, тус фермын хаали-шад уулгана нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэн лабтай.

1200 гаран литр хү хааха уулга абанан байха юм.

Мүнөө тус фермынхид энэ уул-гана бодото дээрэн бөлүүлжэ эхилээ. Эндэх хаалишад 1949 оной хоер нара соо —уу хаалгана 1948 оной энэ үгдэнхид орхолоо 4 да-хин ехэдхэн ба 18 тугал үлүү абанан байха юм. Энээн дээрээ хараад үзэхэдэ, тус фермын хаали-шад уулгана нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэн лабтай.

1200 гаран литр хү хааха уулга абанан байха юм.

Мүнөө тус фермынхид энэ уул-гана бодото дээрэн бөлүүлжэ эхилээ. Эндэх хаалишад 1949 оной хоер нара соо —уу хаалгана 1948 оной энэ үгдэнхид орхолоо 4 да-хин ехэдхэн ба 18 тугал үлүү абанан байха юм. Энээн дээрээ хараад үзэхэдэ, тус фермын хаали-шад уулгана нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэн лабтай.

1200 гаран литр хү хааха уулга абанан байха юм.

Мүнөө тус фермынхид энэ уул-гана бодото дээрэн бөлүүлжэ эхилээ. Эндэх хаалишад 1949 оной хоер нара соо —уу хаалгана 1948 оной энэ үгдэнхид орхолоо 4 да-хин ехэдхэн ба 18 тугал үлүү абанан байха юм. Энээн дээрээ хараад үзэхэдэ, тус фермын хаали-шад уулгана нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэн лабтай.

1200 гаран литр хү хааха уулга абанан байха юм.

Мүнөө тус фермынхид энэ уул-гана бодото дээрэн бөлүүлжэ эхилээ. Эндэх хаалишад 1949 оной хоер нара соо —уу хаалгана 1948 оной энэ үгдэнхид орхолоо 4 да-хин ехэдхэн ба 18 тугал үлүү абанан байха юм. Энээн дээрээ хараад үзэхэдэ, тус фермын хаали-шад уулгана нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэн лабтай.

1200 гаран литр хү хааха уулга абанан байха юм.

Мүнөө тус фермынхид энэ уул-гана бодото дээрэн бөлүүлжэ эхилээ. Эндэх хаалишад 1949 оной хоер нара соо —уу хаалгана 1948 оной энэ үгдэнхид орхолоо 4 да-хин ехэдхэн ба 18 тугал үлүү абанан байха юм. Энээн дээрээ хараад үзэхэдэ, тус фермын хаали-шад уулгана нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэн лабтай.

